

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASLO IN LASTNINA SLOVENSKE
NARODNE PODPORNE JEDNOTEOrgan of and published by the Slovene
National Benefit SocietyNavedena: za četrdeset let (40 let)
v letu 1934: \$1.00 na leto, \$2.00 na pol
leto, \$3.00 na četrt leta; za leto 1935: \$1.00
na leto, \$2.00 na pol leta; za leto 1936: \$1.00
na leto, \$2.00 na pol leta.Subscription rates: for the United States
(except Chicago) and Canada \$1.00 per year, foreign
countries \$2.00 per year.One dollar per annum—Receipts as per
yearly.Advertising rates on application—Manuscripts
will not be returned.Naslov na vse, kar ima s tem
PROSVETA

5007-20 St. Lawrence Ave., Chicago, Illinois.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS.

138

Datum v objavi, na primer (Feb. 25),
1934, poleg valne črte na naslovu po-
meni, da vam je s tem datumom potekla
predplačila. Ponovite je pravočasno, da-
va vam list ne zavrne.

Domač drobiž

Tajnik SDZ priznal poverbo
Cleveland. — Primož Kogoj, bivši tajnik Slovenske dobrodelne zveze, ki je moral 29. marca odstopiti, je pred gl. odborom priznal, da je poveril neko vsoto denarja, objubil pa je, da povrne vse do centa, če mu bo le mogoče. Koliko znaša poverbo, se ni znan. Poverbo je vrnil z nakaznicami bolnišniške podpore. Kogoj je rekel, da se je s tem naplaval za utrjeno plačo. S Kogojem vred je moral pustiti službo tudi njegov sin Joseph, ki je bil tajniški pomočnik.

Afera Tavčarjeve

Milwaukee. — Pred nekaj dnevi so bili tu federalni detektivi, ki preiskujejo zadevo Frances Tavčarjeve, katere je bila pred kratkim aretirana v Chicagu in se zdaj nahaja pod kavčijo. Detektivi, ki so se zglasili v pisarni odvetnika Glojeka, so povedali, da bo Tavčarjeva izročena oblastem v Californiji. Ističasno je filmski direktor Palmer, ki je naš rojak, sporočil iz Los Angelesa, da je bil bančni uradnik, ki je izplačal Tavčarjevi usodni ček za \$650, njegov osebni prijatelj in zdaj je izgubil službo. Tudi Palmer je postal žrtev Tavčarjeve, noče pa povedati za koliko, ker "ga je sram." Mnogo drugih v Los Angelesu in v raznih drugih krajih Amerike — je prizadetih.

Odvetnik, ki je povozil Slovenko, obtožen

Cleveland. — Odvetnik Patrick Clynne, ki je pred več dnevi s svojim avtom do smrti povozil Mary Kovacico na St. Clair ave., je bil zadnje dni pred veleporoto obtožen uboja. Clynne je pri zaslišanju trdovratno molčal na vsa vprašanja.

Zganje so kradli

Milwaukee. — Polcija v West Allisu je prišla tri mlade fantke, ki so kradli likerje v steklenicah. Dva sta Hrvaata, tretji je pa Slovenec in sicer 17-letni Jos. Mlakar.

Novi grobovi

Milwaukee. — Umrl je Anton Erčul, star 51 let in doma iz Zagorice pri Dobrem polju. Prej je bil z družino v Elyju, Minn. — Dalje je umrl Anton Zmavec, star 57 let in doma iz Gornjega grada. Zapušča ženo in več otrok.

Avto ubil dva rojaka

Chicago. — Na velikonočno nedeljo sta se pri avtni koliziji v okolici Hinsdala ubila dva rojaka: Karl Zabkar, star 49 let in doma iz Bučke pri Krškem in neki Peter Mrtvak, o katerem nam pa niso znane podrobnosti. Zabkar je bil pasivni član društva št. 39 SNPJ.

Stoletna starka je Slovenka?

Chicago. — Zadnji četrtek je Agnes Petschauer, 1641 N. Crawford ave., obhajala stodruugo obletnico svojega rojstva. Žena je še krepkega zdravja in opravlja kuhinjska dela, čeprav je stara 102 leti. V Chicagu živi že 42 let. Imela je osem otrok, toda samo dva še živi. Dobro se spominja svojih mladih let v Avstriji. (V Ameriki je mnogo rojakov z imenom Pečaver in večinoma so doma iz okolice Kočevja in od Starega trga pri Poljanah.)

Glasovi iz naselbin

Zanimive beleške iz raznih krajev

Smrtna kosa
Barberton, O. — Dne 25. marca je tu umrl John Peček, član društva št. 48 SNPJ, star 54 let in doma nekje od Novega mesta. Tu zapušča ženo, dva sinova in šest hčera, v Clevelandu pa brata.

Dne 1. aprila je preminul Joseph Hiti, star 38 let in doma iz Velikih Blok ter član št. 48 SNPJ. Podrobnosti glede njegove smrti bom poročal pozneje, ker je vsa stvar precej zamotana. V avtomobilski nesreči na železniškem križišču so se poškodovali Joseph Valencič in njegova dva sinova. Sinova sta bila le lahko poškodovana, dočim je bil oče težje pobit in se nahaja pod zdravniško oskrbo na domu.

Anton Yakich.

Clevelandske novice

Cleveland, O. — V torek večer, 3. aprila, je imel pisatelj Louis Adamič predavanje v SND na St. Clair ave. ob veliki udeležbi. Predaval je v lep angleščini in ljudje so z zanimanjem sledili njegovim besedam. Po predavanju, ki je trajalo poldruge ure, so bila stavljenja Adamiču razna vprašanja, na katere je on na prijazen način in točno odgovarjal. Vsi, ki so stali vprašanja, so bili z odgovori zadovoljni in v dvorani je vladal najlepši red.

Naj omenim, da je med predavanjem prihrumela nevihta s točo in gromom. Lilo je kakor iz škafe, zraven mene sedeči prijatelj pa je pri tem omenil, da bi gotovo mislil, da so Adamičevi nasprotniki izprosil to nevihto od Boga, če bi verjel v vraže. Ta nevihta pa ni napravila nobene škode ali zmede pri predavanju.

Ker ni bilo nobene vstopnine, smo potem imeli nekakšno večerjo proti plačilu 50 centov v spodnji dvorani. Bilo je tudi petje in prosta zabava in mislim, da se bodo z dohodki krili stroški. Ako to ne bo zadostovalo, so napredna društva pripravljena poravnati ostale stroške.

Na predavanje je prišlo veliko tu rojene naše mladine, ki je bila v to zelo zainteresirana. To je razumljivo, kajti mladina čita Adamičeve knjige, kar posebno boli in peče nasprotnike. Adamičeve knjige in spise čitajo po vsej Ameriki in tudi v drugih krajih sveta in to vedo tudi nasprotniki.

Adamič je zelo prijazen in z vsakim rad govoril. On bo ostal v Clevelandu in okolici do 11. aprila in vsak dan bo imel eden ali dva govora ali predavanja pred Američani. Veliki angleški dnevnik, posebno "Cleveland Press", piše zelo pohvalno o Adamičevih knjigah in njegovih predavanjih.

V Clevelandu smo doživeli še eno senzacijo, ki pa ni prišla iz rdečih, temveč iz črnih vrst, kakor pri banki in posojilnici. Gre se, kakor se govori, za precej veliko sleparijo in goljufijo pri podporni organizaciji SDZ, ki posluje samo v državi Ohio. Ta organizacija je še vedno na dobrem finančnem stališču in njen tajnik je bil P. K., ki so ga sedaj odstavili. To službo je opravljal, če se ne motim, enajst let. Sleparija se nanaša na bolniške nakaznice in sedaj, ko to pišem, se preiskava še vedno nadaljuje. Gre se za večjo vsoto, toda o tem bom podrobno poročal, ko bo preiskava končana. Glavni odbor te organizacije je odstavljen tudi tajnikovnega sina, ki je delal v gl. uradu kot njegov pomočnik. Članstvo je zelo razburjeno in presenečeno nad tem odkritjem. Prizadeti, ki je poznan kot dober katoličan, se zagovarja, da je nosil denar v cerkev, župniku Ponikvarju.

Možak, ki je obdolžen sleparije, je vlekel precej dobro plačo od organizacije, poleg tega pa so delali tudi njegovi odrasli sinovi in hči in vsi so dobro služili. Pri vsem tem nastaja vprašanje, kaj bi počeli naši nasprotniki pri A. S. in A. D., ako bi se kaj sličnega pripetilo pri SNPJ ali pa pri SSPZ. Ej, to bi bilo blatenja in pisarjenja po listih. A. D., ki je glasilo SDZ, je samo zapisala, da

je tajnik resigniral, drugi gospodje iz klerikalnega tabora pa tudi molče.

Mnogi domnevajo, da so v goljufijo zapleteni tudi drugi, kar se bo pa še pokazalo.

Anton Jankovich, 147.

Koncert in veselica

Farrell, Pa. — Delavske razmere so se nekoliko izboljšale, toda domačih ljudi kompanija ni uposlila, pač pa prenestila delavce iz drugih krajev, kjer je zaprla nekaj tovarn. Tu se nekaj šušlja, da bo zmagala kompanija pri prihodnjih volitvah, pri katerih bodo delavci glasovali za narodno ali komunistično unijo.

Naj omenim, da so prostori Slovenskega doma vsi predelani. Pleskarska dela je naredil rojak Peter Roštan iz Girarda, O. V tem domu se bo vršila 14. aprila veselica v korist domovih blaginji. Rojake uljudno vabim, da posetijo to veselico, ker prav sedaj dom potrebuje denar. Na veselici bo igral Peršinov orkester iz Warrena, O. Imeli bomo tudi tombolo, zato apeliram na domove člane, naj darujejo kaj v korist domu. Za vsa darila se že vnaprej zahvaljujemo.

Omenim naj še, da so naše pridne rojakinje ustanovile klub, ki je prevzel nalogo, opremiti notranjost dvorane in stranske sobe z vsem potrebnim pohištvom. Tem ženam in dekletom izrekam lepo hvalo.

Tukajšnji slovenski pevski zbor bo priredil 28. aprila koncert, pri katerem bo sodelovalo deset pevskih zborov. Slovenski, hrvaški in srbski zbori, ki bodo nastopili, bodo prišli v Farrell iz bližnjih naselbin. Ta koncert bo nekaj imenitnega, kajti nastopilo bo nad sto pevcev. Na rojake apeliram, da posetijo koncert v velikem številu.

Frank Kramar.

Uspešna priredba

Detroit, Mich. — Priredba sob. klubov dne 1. aprila je bila v vseh ozirih uspeh prve vrste. Naše priredbe so sicer vedno dobro obiskane, toda omenjena je prekašala vse druge. Popoldanski program je posetilo nad 250 ljudi, dočim se je plesa zvečer udeležilo okoli 200 članov mlajše generacije, kar znači, da v našem mestu kontrolira javno življenje napredna struja in da mali krožek nazadnjakov, ki skuša ovirati naše gibanje, ne pride niti v poštev. Med zunanji gosti smo opazili člana eksekutive V. Ločniškarja in Johna Raka, ki se nahajata tu na agitacijski turi za Proletarca, in mr. Stanovnika iz Clevelanda.

Program je bil izvajen izborni. Sod. R. Naysmith nam je v polurnem govoru podal jasno sliko odnosa med plehkim NRA načrtom ter konstruktivnim programom soc. stranke. Navzoči so ga nagradili z burko aklamacij. Prizor iz operete "Ciganska nevesta" sta izborni interpretirala Jennie Urbanec in Frank Snyder. Zborna recitacija "The Labor Brigade" je naredila na občinstvo globok vtis. Proizvajal jo je mladinski oddelek pod vodstvom Henryja Kavčiča.

Nova igra je česu primerno delo izpod peresa Ivana Moleka.

V njem je avtor na sarkastičen način švrknil po Rooseveltovi politiki ter dal duška svojemu čustvu s simboličnimi karakterji revolucionarnega tipa. Socialista Potroška je predstavljaj podpisani, Baro, njegovo ženo, pa Rose Tratar, ki je, dasi še mlada, izborna rešila svojo nalogo. Agitatorja Bradavico je igral naš stari znanec Peter Verderbar. On je eden izmed redkih talentiranih diletantov, ki se prilagodijo značaju vloge. Frank Cesen ml. je igral Smolarja; bil je naraven tip mlajše generacije, kot si ga je avtor zamislil. Herman Rugel in Mary Tratar sta imela le manjše vloge, toda rešila sta jih v zadovoljstvo. Pevske točke so bile proizvajane s precizno sigurnostjo po Urški Semrov, Franku Snyderju, Ani Plazar in Jennie Urbanec. Ugajala je tudi deklamacija "Deca iz srca zemlje". Zaključna točka sporeda je bila angleška komedija "A Wedding". Režiral je Henry Kavčič, ki pa pri izbiri vloge ni imel posebne sreče. Kot ženin je vlogo dobro izvršil Fred Oevirk. Zadovoljiv je bil zlasti v začetku tudi Stoyan Menton, dočim je Helen Steiner kot nevesta daleč zaostajala. Njeno vlogo bi morala po vseh pravilih igrati Mary Ločniškar, ki je izborna moč. Paul Steiner je sicer pogodil karakter, le z glasom je bil preskop. Primerno se je odrezala tudi Margaret Grum, dočim Rudi Potočnik ml. potrebuje še pile.

Pri večini smo opazili pomanjkanje kretanj in vokalizacije, kar se bo pa dalo s temeljitimi vajami izboljšati. Mladina ima med seboj izvrsten igralski material, o tem smo se prepričali v globoko zamišljeni drami EUR. Zato pa proč s predsodki. Disiplina in kooperacija naj bo cilj, da dosežete čudeže na kulturnem polju.

Frank Cesen.

Linčanje in Wagnerjev načrt

Gowanda, N. Y. — Leta 1922 je kongresnik Dyer iz države Missouri priporočal, naj kongres sprejme zakon proti linčanju, toda zadevni načrt je bil poražen v senatu. Od 1. 1882 je bilo v Ameriki linčanih 5060 oseb, med temi 1450 belopolcev, ostali so bili zamorci. Povprečno je bilo od 1882 do 1900 150 žrtev drhalskega nasilja na leto, od 1900 do 1923 pa 145 letno. Lansko leto je bilo linčanih 30 oseb, med temi štirje belopolci.

To vse pokazuje, da je Amerika, ki trpi taka nasilja, še daleč od prave civilizacije. Podobna je Hitlerjevi Nemčiji, kjer fašisti pošiljajo v smrt svoje politične nasprotnike.

V senatu je sedaj Wagnerjev načrt, ki določa, da mora vsak okraj, v katerem se pripeti linčanje, plačati \$10,000, kar pomeni, da bo moralo tudi nedolžno ljudstvo trpeti stroške zaradi nasilja male drhalske skupine, če bo načrt sprejet. Nedolžni bodo kaznovani prav tako, kakor človeške zverine. Če nimajo naši zastopniki v Washingtonu boljšega načrta za odpravo linčanja, je najbolje, da pobero šila in kopita in se vrnejo domov.

Ljudstvo mora plačevati policijo, šerife in druge organe, katerih dolžnost je paziti, da dobe kršilci zakonov zaslužene kazni. Ti ljudje bi morali odločno nastopiti proti članom drhali, ki mnogokrat linčajo nedolžnega človeka.

Dr. W. A. Wirt, šolmašter v Garyju, Ind., ki vidi "vse rdeče" v Rooseveltovi administraciji.

S tem, ko je kongres določil, da morajo vojni veterani dobiti svoje, je naložil ljudstvu 282 milijonov dolarjev novih davkov. Delavci, ki bodo morali vse to plačati, bi morali sedaj strahovati jetnišnice in s tem protektivni interese nedolžnih ljudi. Če sedaj je ljudstvo grozno obdavčeno in še vedno nalagajo nova bremena na pleča revežev. Tisti, ki vlada, se za vse to ne zmejnijo. Gospoda si misli, če ne bomo plačali mi, bo pa druga generacija. Čas je že, da bi ljudstvo spregledalo in poglavo nezmožne kongresnike, senatorje in druge zastopnike v pokoj.

John Matekovich.

Drhalska nasilja

Detroit, Mich. — V klerikalnem A. S. je bil nedavno objavljen članek pod naslovom "Divjaška drhal", v katerem je bilo rečeno, da so radikalni socialisti na Španskem napadli in zažgali otroški vrtec, v katerem je bilo polno otrok. Tem otrokom pa se ni nič zgodilo menda vsled tega, ker so bili pod varstvom vsega mogočnega. Klerikalni list se zgraža nad tem, omenja pa ne klerofašistične drhali, ki je morila delavske žene in otroke na Dunaju. Dunajski otroci so bili otroci razredno zavednih delavcev, zato jih Bog ni ščitil pred brutalnostjo klerofašistične drhali.

Čudno je, da A. S. ni nič poročal o dušnih pastirjih, ki so hodili od hiše do hiše nagovarjati nezavedno maso na boj proti nedolžnim ženam in otrokom. Pri tem se niso prav nič ozirali na peto božjo zapoved, ki jo gromovito oznanjajo s prične svojim vernim ovčicam. Ne verjamem, da bi bili socialisti storili, kar se jim očita. Klerofašistična nasilja na Dunaju in v drugih mestih Avstrije ne bodo s tem zakrili. Brutalne klerofašiste je obsodil vsa civilizirani svet in prepričan sem, da so prišli dan obravnave prej ali slej.

Joe Korsic, 518.

Zahvala

Milwaukee, Wis. — Po seji društva Bratoljub, ki se je vršila v Sostaričevih dvorani, so mislili Jožeti in Jožice obhajati svoj god, pozabili pa so v ta namen najeti dvorano. Imeli so vse pripravljeno, pa so prišli člani soc. kluba, ki so rekli, da so oni dvorano najeli in Jožeti in Jožice so se morali odstraniti. Pobrali so svoje stvari in jih odnesli v prostore na So. 5th st., kjer so potem nemoteno obhajali svoj god. Najbolj glasna med njimi je bila Josephine, ki je tolkla po mizi s predsedniškim kladivom, češ, da je ona boss. Bili so navzoči Kranjci, Stajerci, "Perleki" in drugi. Lepa hvala vsem za obilen obisk.

Na Joske in Jožice apeliram, naj dvorano v sličnem slučaju prej najamejo, da vas ne bodo odganjali. Na svidenje 19. marca prihodnjega leta!

Mrs. Shiretz.

DIMITROV — UNIVERZITETNI PROFESOR

Ruska vlada je imenovala Bolgara Dimitrova, ki se je takoj junaško zagovarjal v procesu zaradi požiga nemškega parlamenta v Berlinu, za vseučiliškega profesorja. Predaval bo na moskovski univerzi sovjetsko pravo.

"Skrivnostna"

Poskusi z brezlično pilotiranimi letali

Pred nekoliko dnevi je ležal tisk vest o skrivnih letalih, ki se pojavljajo v urah nad Skandinavijo. Četka so mislili, da so se tala, ki so jih videli na petnajstih krajih, poročali razgreti fantaziji ljudi povsem nekakšne masne priklon vidijo mornarji, ki ja na visokem morju "letele landee" in druge stvari.

Toda te dni se je nekaki letalec srečal s takšnim talom in ga tudi fotografiral. Fotografirala plošča je po razvitju, da gre za letalo nenavadne oblike, kakor pripisovali očividci omenjenim skrivnostnim letalom. Te oblike opisujejo različno, a to bi bil le dokaz vrši nekdo eksperimente z mi tipu letal, da preizkusi uporabnost.

Kdo bi bil ta nekdo in na čia letala gre? O tem vprašujemo sedaj skandinavski in se skoraj vsi strinjajo, da gre za poskuse z žično pilotiranimi letali. Kakor znano, se no v Ameriki in Rusiji že liko let sem trudijo z takimi letali in dosedaj ni bil, kolikor so prodirli v so bili zelo zadovoljivi. O nem ameriškem rekord letalec Postu je znano, svoj zadnji polet okoli vršil s pomočjo mehanizma "robota", ki je krmaril le pravo smer. To sicer še ni letalo, ki bi ga ravnali s žičnimi valovi z zemlje, takšne poskuse so delali v riki že opetovano in se nesi.

Če so skrivnostna letala Skandinavijo te vrste, pot dvoma, da izvirajo iz kakor ni nobenega dvoma, določena za vojne namene zgradba bi pomenila novo v uresničenju ruskega da bi imeli največjo in na nejo značno brodovje na Tega naziranja so tudi gledekem, kjer upajo, da kmalu zvedeli kaj več delo o podobnih "letečih Holah nad skandinavskim ozemljem."

Kako si ohranimo

Vid je tako važen del, morali ob vsaki najmanjši škodbi očesa k zdravniškim boleznim, ki vodijo lahko slepoti, niti ne govorimo se razume samo po sebi, vsako zanemarjanje morda najhujši način.

Če si oko ranimo s bilko, kamnom ali drobec, leza, se moramo zavedati nam preti infekcija najhujše vrste. Posebno so so železni drobi, ki so v notranjost očesa. V vlagi prilepne rjaveti nam uniči mrežnico. Tudi je torej čim prej izvesti tromagnetom. Včasih se zagotovo, da-li je še kakšen lezen drobec v očesu. Takšnih primerih ne smemo muditi poti k zdravniškemu kovanju.

Vedno se moramo zavedati, da je obolenje ali poškodba očesa stalna nevarnost za drugo oko. Zato je skrbno nadzorovati bolezen in niso redki primeri, da tje, če si ga damo izdreti, da zaradi njega izgubimo zdravo oko.

Opeklino in ujednine vajo isto tako hitre pomoči, jednine je treba obravnavati z mlekem in olivnim oljem drugače se zelo razširijo. Nič manj važno ni, da začetimo vid pred prejetjem svetlobe in premočnega energijo. V aprilu 1932 je previdno opazovanje mrka trajno poškodovano stotinam ljudem. Navadno ščitni naoniki bi kaj take gladko preprečili. Že mnogi naoniki protijo delu na to, ki jo moderna znanost rjavkasta stekla se morajo njujejo. V sili si lahko pomagamo tudi s očalnicami nad gorečo svetlobo.

Sovjetski vodje v Moskvi, ki vodijo gradnjo podzemne železnice. Na desni je L. M. Kaganovič, predsednik moskovskega sovjeta, na sredi pa M. Bulganin, tajnik osrednjega odbora stranke.

M. Kranjec:

USODA TINČA RAŠČANA

"Premisliti moram." In res je premišljeval. "Lep mož si mi ti, še take malenkosti si ne upaš."

In tako se je naposled udal in rekel:

"Lahko prideš, če že hočeš, a šele, ko bo mrak. Pa da mi ne pojdeš po cesti, temveč zadaj, kjer so gozdovi, da te kdo ne bo videl."

In sta se poslovila.

Zvečer je prišla v prvem mraku kakor sta se domenila. Zdel je že nekaj časa pri oknu, da bi videl, kdaj pride. Prihajala je brez vsake bojazni, nič se ni vlekla ob meji, kar ga je nekoliko vznemirilo. Ona pa se je prismešljala v sobo in dejala:

"No, si me čakal?"

Zdaj je bil še bolj razočaran. Da mu to tako mirno reče; bal se je, da se ne bi resno razjezil. Gledal je culo, ki jo je imela v rokah.

"Moje stvari so," se je opravičila, ko je videla njegov pogled. "Imela sem za grmom, pa sem se bala, da mi ne bi kdo odnesel. Ni veliko vredno, ali nekaj je vendar. Zame je dobro."

"Tako? Kaj misliš s tem?"

"Tu pustim, saj je dovolj prostora." Odprija je omaro in basala vanjo svoje cunje. Nato se je oddahnila, rekoč: "Zaenkrat sem brez skrbi. — Ali imaš kaj jesti? Lačna sem."

"V kuhinji si poljšči. Mleko je v loncih."

Prinesla pa si je mesa.

"Nisem rekel, da si vzemi mesa."

"Mleka se mi je zdelo škoda, ker se še ni sedlo. — Rajši prižgi luč."

"Ne," je dejal. "Da bodo zijali skozi okna? Takoj pojdeva spat." V mali sobi imata posteljo in slamo. Ampak to ti rečem, jutri naj te dan ne dobi pri meni. Sicer mi ne pridi več blizu."

Ko se je navečerjela, je odšla, voščila mu je lahko noč in se zaklenila v sobo. Tinč pa je stopil ven po potrebi, mimogrede prisluhnil v priklento, če bi kaj slišal iz njene sobe. Nato je zaklenil duri in stopil v veliko sobo, kjer je bila njegova postelja. Legel je počasi, a dolgo ni mogel zaspati. Premišljeval je in se premetaval kakor bi bil bolan.

Ko se je zjutraj prebudil, je bilo prvo, kar je dojel, da nekdo poje. Opirajoč se na komolec, je poslušal in gledal skozi okno. Zunaj je bil dan, zgodnje pomladno jutro. In je dočkal, da Geta poje. Prvi trenotek Tinč ni bil nejevoljen. Celo nekaj prijetnega je bilo v tej njeni pesmi. Mnogo let je že minilo, kar ni bilo petja v hiši. Tu je že dolgo vladal mir. Samo kokoši so kokodakale. Zdaj pa je bila tu pesem. A to veselje je bilo kratko. Že ga je obšla nejevolja. Prestrašen, da bi kdo znal slišati, da poje ženska v njegovi hiši, se je splazil do vrat in se pritajeno zadrl v kuhinjo:

"Tak, za vruga vendar, ne prepevaj!"

"Kaj pa je?" je vprašala Geta brezskrbno in glasno.

"Za božjo voljo, ne prepevaj! Saj te lahko kdo sliši!"

"Pozabila sem," se je opravičila.

"Kaj še nisi odšla?"

"Nisem še skuhala."

"Saj sem ti rekel, da odidi še pred zoro."

"Pred zoro? Misliš, da sem pozabila? Pa sem si dejala: zajtrk skuham, preden grem, saj mi tako nima kdo pošteno skuhati. Ne boj se, da bi me kdo videl."

Prenehala je peti, kar ga je pomirilo. Sedeč na postelji je premišljeval o vsem tem. Tako

je pričakoval, da mu je prinesla vode v krnici za umivanje. Gledal je začudeno to novost.

"Čemu vodo," je godrnjal, "saj se umijem, ko napajam kravo."

"No, lepše je, da se umiješ v sobi." Odšla je, pa kmalu, še preden se je obrnila, je že spet butala v vrata.

"Odpri!" Skočil je odpirat. Pri tem se je nehoti spomnil na svojo mater, ki je vsako jutro prav tako rekla, ko je prinesla jesti.

"Se nisi pregrnil?" je vprašala Geta. In zopet se je domislil matere, ki je vedno tako dejala, kadar je pozabil na to. Zdaj pa je samo rekel:

"S čim naj pregrnem?"

"Kaj nimaš nobenega prta?" "Ne," je priznal in bilo ga je sram.

"Tako," je dejala, "tak bogatec, pa nima namiznega prta. Kaj pa, če bi kdo imeniten prišel k tebi. Kaj bi ga posadil za nepogrnjeno mizo?"

Šla je k omari in nekaj brskala.

"Kaj iščeš?" je vprašal v zadregi in jo hotel odriniti.

"Prt," je rekla, "vsaj kakšen posteljni prt." Metala je iz omare umazano perilo. "Fej, kakšno imaš tu notri, vse plesnivo. Čudno, da še sam nisi splesnil."

To mu je bilo dovolj in je vzrožil:

"Kaj te vse to briga! Pusti lepo pri miru. To je moje in jaz imam lahko kakor se mi zdi. — Kdo pa te je vabil sem? Pritepenka! Rekla si, da takoj odideš, zdaj pa bi se rada tu pasla. — Ne dotakni se več tega!" In odrinil jo je z roko.

Geta pa se še od daleč ni tako razburila, temveč je samo skomizgnila z ramama in šla jest. Zato je odšel pred hišo in tam sedel na prag. Po zajtrku je prišla iz hiše, napravljena za pot. Rekla je docela mirno kakor se ne bi bilo nič zgodilo:

"Ono naj ostane do večera pri tebi, da ne bom prenašala okoli. Zvečer pa odnesem. Nič več nočem imeti s teboj opravka. Za ono naj te pa sodnija nauči, kako se ravna z ljudmi."

In že je šla po vrtu, ne da bi se ozrla. Pa tudi on ni gledal naravnost za njo.

Cakal jo je pozno v mrak, kdaj se povrne po svoje stvari. Pa tistega večera je ni bilo. Zdelo se mu je, da docela prav. Veselil se je zmage nad njo in si domišljeval, da jo je spokoril. Še po svoje stvari si ne upa. Ko pa je ta radost po malem zamrla v njegovem srcu, so se zbudile druge misli: Bog ve, kje zdaj hodi. In počasi je modro dognal: taka ženska je, vlačič se...

Zaradi tega je bil spočetka zelo žalosten, dokler se ni prepričal, da je bilo edino prav, da jo je odslavil. Da, dovolj zgodaj jo je spoznal. Skoraj bi ga ujela in omrežila. S to tolažbo je kmalu zaspal.

Drugega dne pa se mu je stožilo. Bil pa je tudi tak mrkoben dan: zaoblacilo se je in zato je bil še bolj nerazpoložen. Gledal je skozi okno oblačno nebo, prisluškoval, kako udarja dež na streho in polzi na tla. Kure so se stiskale k steni, mokre in podobne čudnim nestvorom. Pes je smrčal pod mizo. Na peči mu je odgovarjala mačka. Vse to je danes nevoljilo Tinča. Zdaj si je želel, da bi kdo prišel k njemu in bi se o čem pomenila. Na tihem je mislil na to, da bi bila to naposled celo Geta. Ne bi jo metal na cesto. Opravičil bi se pred njo s tem, da je slabo vreme in moraš še celo berača pustiti pod streho. (Dalje prihodnjé.)

včasih res preveč predrzni, a kakšni bi drugače bili otroci?

In vdovec Smrkolj? Kar videti ne more otrok. Venomer se pritožuje pri gospodarju, da preveč kričijo, da človeka nikdar ne pustijo v miru. Že trikrat mu je gospodar odpovedal. Ko ne bi bilo žene? Ona je zlata vredna in zna vedno vse urediti, tako zna vse urediti, da iz nič včasih nakrmi vso družino.

Zunaj naletava sneg. Natakara kubi v peči, zakaj v gostilniško sobo sili mraz. Pepe Cekin se spomni, da bo treba kupiti še drv. Zima je vedno tako dolga in stanovanje je čudovito mrzlo. Ko bi dobil kje posojilo? Ženi že tri leta obljubuje nov plašč. Miklavž nikoli nič ne nosi. Kako bi mogel Pepe Cekin drugače? "Sedmi otrok". Kam ga bodo neki dali? Tri postelje so povsem zasedene, stiske dovolj. Stara Korinka gotovo zopet zabavlja. Mogoče prav zdaj kriči s svojimi odurnim glasom.

Pepe Cekin postaja vse bolj zaničljiv. Nepristojno mu prihajajo nove skrbi v glavo. Zdi se mu, da jih je cela reka, ki ga bežda pa zdaj pogubila s svojo sijo. Babico bo treba plačati, kje najde botra, saj se vsi tako branijo.

Kot mlad študent je sanjal vse lepše. Službo dobi, potem se poroči in si ustvari udobno rodovinsko življenje. Lepo bo tako življenje, polno tihe ljubezni, neznatnih rodovinskih dogajanj, izprehod v mestno okolico, včasih izlet na planine, dvoje otrok in tu in tam kaj zabave.

Kako sta se z ženo pogovarjala in kovala načrte tiste prve dni. Vse polno jih je bilo, kar vrel so iz pogovorov. Potem je prišla naenkrat realnost, ki je bila obema tako tuja in je zgrabila oba sredi sanj, kar sredi sanj.

Sedem otrok in zunaj je zima. Plače pa niti za poravnavo dolgov ni. To je stiska, ki potrebuje premišljenega načrta. Posojila ne dobi nikjer, to je enkrat ena. V trgovini mu tudi nič kaj ne zaupa, mesar ga že drugi mesec tirja, da ne pomoli še na peka. Tako je kot bi se ga držal dolg, težak rep, za katerega vlečejo neprestano ljudje in hočejo denarja, denarja, kakor da bi bil denar edino na svetu. Ali ni družina nič, sedem otrok nič in on: Pepe Cekin, nič? Samo denar, denar...

Vsega bi jim zmetel v gobce, da bi ga kaj imel, samo, da bi ga kaj imel.

Tudi on je lačen, privoščil bi si dobro kosilo, saj ga je natakara že dvakrat vprašala, če ga hoče. Kdo bo plačal? S policajem ga ne bo preganjala. Četrta litra že, toliko ima še, prav toliko. Dva in pol dinarja. Doma pa sedmi otrok.

Človek bi se pogreznil v zemljo.

Bog ve, kakšen je sedmi otrok? Sedaj so bili vsi nje podobni. Ali je ta njemu? Žena je večkrat tako želela, da bi bil podoban njemu. Mogoče je sedmi? Mogoče?

Dva in pol dinarja v žepu in sedmi otrok, ki je mogoče njemu

podoban. Škoda, da ni fanta vprašal. Pa saj niti ne ve, ali je fant ali dekle. No, kaj takega. Pepe Cekin sploh ne ve, kaj je dobil. Treba bo iti, to je že preneumno, da kaj takega pozabi. Vsemu so krive skrbi, stara Korinka, vdovec Smrkolj, trgovec, pek, mesar in naletavajoči sneg tam zunaj.

Da, sneg tam zunaj še najbolj. Tako veselo pada, paglavci se že kepajo, saj ti ne poznajo skrbi. Pepe Cekin pa ve, kaj je skrb za dva in koliko stanejo. Štiri sto dinarjev in deset dinarjev za voznika.

Natakara je že nevoljna, da mora kuriti za enega gosta. Včasih jih je bilo vse polno, danes mora tudi ona varčevati, zakaj dva stanejo. In ta mladi, neobriti človek, sedi že vse dopoldne pri svojem četrtr litru. Ko bi vsaj kaj zini! Tako pa molči in prede svoje misli, kakor bi imel same grehe nad seboj. Dva in pol dinarja vino, drv pa je gotovo pokurila za štiri dinarje.

Pepe Cekin se je končno odločil. Plačal je tisti četrtr litra vina in ves olajšan odšel. Zdaj je vedel, da nič nima.

Zunaj se je moral pošteno zaviti, zakaj burja mu je metala snežinke globoko za vrat. Odnesla mu je celo klobuk, da ga je moral loviti izpred avtomobila, ki je švignil mimo in mu blato brizgnil po vsej obleki.

Pepe Cekin se je pošteno ujezil, a pomagati si ni mogel. Doma se že kako očedi. Samo, da ne bi rekli, da je bil pijan. Od četrtr litra pijan? Korinka je vsega zmožna. Le čemu ga tako sovražijo? Mogoče zato, ker ni poročil njene prijateljice. Tiste si vooke Darinke, ki so jo poznali fantje po vseh predmestjih, ki ji je bilo greh napraviti, kakor iti na zabavo. No, lahko, da ga je imela rada, čisto lahko, kakor vsakega drugega. Saj bi še kaj bilo, če je ne bi prav tisti dan, ko mu je govorila o svoji ljubezni, priprko Korinka, zalotil na dvorišču v zelo čudnem položaju. Ej, kaj bi se tega spominjal. Korinka je kriva, saj je tudi sama tako živela, kakor sivočka Darinka.

In če je Darinka jalova, kakor je stara Korinka? Ali je temu kriv Darinkin mož, ki ga je ujela v svoje zanke, kakor je lovila njega? On ve, zakaj Darinka danes ne more imeti otrok in se z možem prepirata. Zato Korinka sovraži njega, ker jih ima sedem, samo zato.

Pepe Cekin je že prehodil nekaj ulic in cest. Brozga je povsod, kamor stopi noga in moko je tudi v čevljih.

"O, gospod Cekin!"

Pepetu je mučno. Prav zdaj mora srečati Darinko, ko se je spomnil tistih neveselih dni. Lepa je, bujna, lepša kakor njegova žena. Toda žena je imela že sedem otrok, Darinka pa nobenega.

"Nekam v brigi ste, gospod Cekin, sedmi otrok. Jaj, ti otroci!" se je skušala nasmejati. Si ve oči je zaprla kar vanj. "Čestitam," je nadaljevala.

"Hvala!" je sprejel njeno vročo roko, da ga je pretreslo po vsem telesu.

"Težko se živi, ne, gospod Cekin? Če jaz komaj rinem, čeprav mož dosti zasluži in nimava nič otrok. No, če bi včasih kaj potrebovali? Prijatelj se rada spomnim... Pa zbogom!"

Pepe Cekin je prišel domov ves zlovoljen. Norčuje se iz njega. Kako se je našopirila, ko mu je dejala, da se prijatelj rada spomni. Ona, da komaj rine? Seveda, da kupuje same drage obleke in zahaja v dmojivo družbo in mož niti ne ve tega.

Takoj pred hišo ga je pozdravilo vpitje. Korinka je pretepla njegovega devetletnega Dušana, ki ga je imel najrajši.

"Ti capin, ti zalega, moje kokoši-boš podil po dvorišču?"

"Saj jih nisem, Korinka, saj jih nisem!"

Ko je Korinka zagledala Dušanovega očeta, je takoj stopila predenj, po stopnicah je pristopila še Smrkolj. Dušan je nekam pobegnil. Iz stanovanja je Pepe Cekin zaslišal dojenčkov krik. Gotovo kriči njegov sedmi otrok.

"Kokoši mi je podil, tri so ušle, če jih ne dobim, grem na sodnijo."

"Samo kričanje", se je vmešal Smrkolj. "Vse bi vas moral gospodar že davno vreči na cesto. Še na stara leta nimam miru." Pepe Cekin ni vedel komu bi odgovarjal.

"Korinka laže!" se je od nekdaj oglasil Dušan. "Gospodarjev jih je, ker so mu razbrskale gredice, saj ga je videla, ko je vanje lučal kamenje".

"Boš tiho, smrkavec lažnjivi!" ga je zavrnila Korinka.

"Jaz sem jih, jaz, da boste vedeli, Korinka!" je za Smrkoljevimi hrbtom zaklical gospodarjev.

"Prokleta svojati!" je zagodrnjal Smrkolj. "Še jutri se izselim".

"Nad mater je šla, ki leži bolna. Celo uro se je drla, kakor obsedena", je zavekal Dušan.

Pepe Cekin je planil po stopnicah: Sedmi otrok, porok, že i tak je slabotna in še ta Korinka.

V kuhinji so se igrali ostali otroci, hrupno so ga sprejeli in ga grabili za suknjo, ki je bila vsa mokra od snega. Vseprek so bili razmetani lonci in žlice, iz katerih so delali mostove in jih sestavljali celo v hiše.

"Oče, oče... gospa je prinesla otroka. Po Ljubljani je priplaval in ga je ulovila. Živ je in kriči. In Korinka je bila tukaj!"

"Ali je gospa notri?"

"Notri je, notri!"

Pepe Cekin je stopil v sobo. Kraj postelje je sedela babica in držala v rokah otroka. Na postelji pa je ležala mati. Bleda, tako blede, da se je Pepe Cekin prestrašil.

"Vse dopoldne je pil. Ste ga videli, kako je bil umazan. Doma pa sedmi otrok in šest lačnih..."

Korinkine besede so iz dvorišča silile prav v klet.

Pepeta je oplazil vprašujoč pogled.

"Prav, da ste prišli!" mu je dejala babica. Žena je nekam slaba, razburila se je. Po zdravniku boste morali!"

Dva in pol dinarja je imel. Sedaj jih nima več.

"Pepe, ne skrbi, se bo že ka-

ko uredilo", ga je žena tolažila.

Res, čudno je bila babica, kor da ne bi imela nič na glavi. Naredila mu vato iz svoje stare o-

Drugi dan je Pepe Cekin lžil v steno, kraj njega šest otrok, sedemu pa kar umrla mati in ta je njemu.

Kaj sedaj, Pepe Cekin greb, sedem otrok in no spodnje...

— Prokleta realnost!

(Po Zdr.)

Dve ženi

— Moji ženi se je mešalo v glavi. Naredila mu vato iz svoje stare o-

— To še nič ni. Moje je napravila večerno mojnih kravati.

Mož in žena

— Le zakaj nisem matere, ko me je svari ne vzamem!

— Kaj, svari la te je Jaz sem ji pa pet let vico!

Dva finančnika se s

"Imam sijajno idejo kupčijo".

Drugi meni: "Koliko ječe bo zneslo?"

V JUGOSLA

Na Hitrem Ekspresnem

ILE DE FRA

APRILA 14.—MAJ

MAJA 26.

PARIS

APRILA 28.—MAJ

CHAMPLA

APRILA 21.—MAJ

Zažane cene v vse kraje v

Za pošlanja in potne liste vs

pooblaščenega agenta

French L

306 N. Michigan Ave., C

123 S. Third St., Minneap

Hundreds Have Already Won Big Cash

I WON \$5000

I WON \$4705

I WON \$3700

I WON \$4740

I WON \$1000

I WON \$1200

Win 100 More Cash Prizes Being Given

WIN 2500

OF Buick & 1.000

\$5000.00 v gotovini za nagrade

HOČETE LI denarja? — malo sreče? — \$2.500.00 pravega denarja! Tu je vaša prilika! Ne centa vašega denarja ni treba, da to dosežete. To je naša nova metoda oglaševanja. Mi poštamo, da ljudje povsod govorijo o naši družbi. Zato damo tisoče dolarjev — prava sreča. — 100 nagrad v gotovini, ki znašajo skupaj \$5000.00 — in poleg tisoče dolarjev še POSEBEJ v nagradah. Zakaj ne vam? Ali ne bi radi dobili Buick za nagrado in \$1000.00 (ali \$2.500.00 v gotovini)?

ALI MORETE NAJTI 4 PSE

Na desne na sliki?

Nekaj je obrnjenih goril nekaj dol, nekaj po strani. Ali smreče? Ali dobiti 4 pse? Znamajute pse, ki jih najdemo, odredite sliki in jo hitro pošljite nam — ali napišite na en cent poštno karto koliko povsod ste našli. Veliko jih je naredilo, če tisoče iz drugih oglasov v ti kampanji, ki jo vodi moše te družbe. Gornja slika kaže nekaj njih. Sedaj je vaša prilika. Mogoče se vam slika ta prilika kot sanje — ampak jaz vam s veseljem pošljem \$2.500.00 v gotovini ali Buick Sedan in \$1000.00; ono minuto ko sadnete. Hitite z vašim odgovorom.

Niti centa vašega denarja ni treba

Vse to tisoče dolarjev damo za nagrado onim, ki so doleteli in ki sadenajo. Niti centa vašega denarja ni treba ne sedaj in ne nikdar pozneje ali kaj kupiti. To ni nobena loterija — nobena sreča ne smenosti ni potrebna — niti čas za pisanje. Mi sliše ali vsemoje dobiteljev, ki prejmejo pismo od mene z \$2.500.00 v nemi? Oh, fant kako to izgleda? — Hitite, začnite takoj z iskanjem psov.

\$10,000.00 v nagradah

Mi bomo plačali \$10,000.00 v gotovini in jih darovali kakršnokoli dobitelju ali podpori organizaciji, ako nam kdo dokaže, da si znamo, da damo vse te tisoče dolarjev v gotovini za nagrade — ali da vse to denar za izplačanje te nagrade ni našel na banki in da ne žaka srečnih dobiteljev — ali da mi ne izpolnim vseh naših narejenih obljub.

Vi ste gotovi, da dobite

eno od nagrad v gotovini, ali boste stili kar vam uprčamo

Meni mi šli zato koliko ljudi dobi nagrado. Čim več jih je tem večerji smo mi. Vam je JAMCENO, da dobite eno nagrado v gotovini ali postanete aktivni. Jas bomo hitro oglaševanje — hitro akcija. Kdaj prej prične ta prvi dobi nagrado. Torej hitite. Mušite si vsemje \$2.500.00 Vam prinese! Novo življenje. Potovanje. Novo obliko. Novo politiko, in druge stvari, ki jih želite.

Ves denar za nagrade

je sedaj na banki

Val tisoč dolarjev za iskanje posamezne nagrade so sedaj depoziti veliki in močni banki v Des Moines. Mi smo velika zanesljiva trgovina vas, da preizkušate poton iz naše družbe, mihi banka je v Des Moines, trgovska hiša, telefonika, štampa, ki jih najdemo, odredite sliki in jo hitro pošljite nam — ali napišite na en cent poštne karte koliko povsod ste našli. Veliko jih je naredilo, če tisoče iz drugih oglasov v ti kampanji, ki jo vodi moše te družbe. Gornja slika kaže nekaj njih. Sedaj je vaša prilika. Mogoče se vam slika ta prilika kot sanje — ampak jaz vam s veseljem pošljem \$2.500.00 v gotovini ali Buick Sedan in \$1000.00; ono minuto ko sadnete. Hitite z vašim odgovorom.

\$1000.00 POSEBEJ

za točnost

Točnost se izplača! Torej bomo plačali \$1000.00 POSEBEJ pravega tisoč dolarjev za nagrado za njegovo uspešno, in \$1000.00 (ali pa \$2.500.00 v gotovini) tako hitro! Ali boste to? Ali DAJI! Ne le ena osebna temveč \$2.500.00 v gotovini, v dobiteljev nagrad v gotovini, v enakosti se bo dalo enake nagrade.

HITITE S KUPONOM

Veliko jih je, ki so našli v poštne kampanjah kot je ta, a so našli, poštne prilike. Pomočite si 25 poštne karte, ki so doleteli nagrade! Zato, če ne, ki jih najdemo, odredite sliki in jo hitro pošljite nam — ali napišite na en cent poštne karte koliko povsod ste našli. Veliko jih je naredilo, če tisoče iz drugih oglasov v ti kampanji, ki jo vodi moše te družbe. Gornja slika kaže nekaj njih. Sedaj je vaša prilika. Mogoče se vam slika ta prilika kot sanje — ampak jaz vam s veseljem pošljem \$2.500.00 v gotovini ali Buick Sedan in \$1000.00; ono minuto ko sadnete. Hitite z vašim odgovorom.